

HE 131/2025 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi alkoholilain muuttamisesta

**Asiantuntijakuuleminen
18.11.2025**

Taija Puranen, erityisasiantuntija, Syöpäjärjestöt

Alkoholi on karsinogeeni

- Maailman terveysjärjestön (WHO) alainen syöväntutkimuskeskus (IARC) on jo vuonna 1988 luokitellut määritellyt alkoholin **luokan 1 karsinogeeniksi eli samaan luokkaan kuin tupakka ja asbesti**¹.
- Alkoholi lisää useiden syöpien kuten suun, nielun, kurkunpään ja ruokatorven, maksa-, suolisto- ja rintasyövän riskiä.
- Alkoholin arvioidaan aiheuttavan Suomessa vuosittain noin 2100 syöpää ja 500 syöpäkuolemaa.²
- Uusien syöpätapausten lukumäärän ennustetaan nousevan ilman lisätoimenpiteitä noin 20 % reilussa kymmenessä vuodessa. Tämä merkitsee tapausmäärän kohoamista nykyisestä hieman vajaasta 38 000:sta lähes 45 000 syöpätapaukseen vuonna 2035.³

Turvallista käyttö määrää ei ole

- Syöpäriski kasvaa suhteessa koko elinikänä kulutetun alkoholimäärän kanssa; mitä enemmän juo, sitä suuremmaksi riski kasvaa.
- Kuitenkin, jo yksi päivittäinen alkoholiannos lisää riskiä; naisilla jo yksi päivittäinen alkoholiannos lisää rintasyövän riskiä noin 10 % verrattuna alkoholia käyttämättömän ihmisen riskiin.
- Suurin osa (60 %) alkoholin naisille aiheuttamista syövistä on rintasyöpiä.
- Alkoholin laadulla ei ole merkitystä riskin kannalta.
- Tupakoinnin ja alkoholin yhteiskäyttö moninkertaistaa syöpäriskin.

Haitat eivät kohdistu vain suurkuluttajiin

- Alkoholi lisää syöpäriskiä myös lihavuuden kautta, sillä alkoholi sisältää runsaasti energiaa, mutta ei ravintoaineita.
 - Suomalaisista aikuisista noin 30 % on lihavia ja lähes puolet kärsii vyötärölihavuudesta⁴.
 - Yksi annos alkoholia on vyötärölihavan henkilön maksalle yhtä haitallista kuin neljä annosta normaalipainoiselle henkilölle⁵.
- Tietoutta alkoholin terveyshaitoista on tärkeää lisätä kaikissa terveyspalveluissa. Tukea käytön vähentämiseen on tarjottava sitä tarvitseville ja hoitoonohjauksen on oltava toimivaa.

Kansallinen syöpästrategia painottaa toimia kulutuksen laskemiseksi

- Juuri valmistuneessa kansallisessa syöpästrategiassa tavoitteena on, että alkoholin kokonaiskulutus laskee edelleen 2,5 % vuodessa³.
- Tavoitteena on saada alkoholijuomien tuotemerkintöihin energiamäärä ja varoitus alkoholiin liittyvästä syöpäriskistä.
- Sosiaali- ja terveystieteiden näkökulmien huomiointi alkoholipolitiikassa on ensiarvoisen tärkeää.

Näyttöön perustuva alkoholipolitiikka on investointi

- Kansainvälisen syöväntutkimuslaitoksen tuore raportti vahvistaa, että alkoholipolitiikalla voidaan vähentävää alkoholin kulutusta väestötasolla ja siten myös syöpien määrää⁷.
- Tutkitusti tehokkaita alkoholipolitiikan toimia ovat:
 - verojen ja hintojen korottaminen
 - ikärajojen nostaminen
 - myyntipisteiden määrän ja aukioloaikojen rajoittaminen
 - tiukat markkinointikiellot
 - valtion monopolit alkoholin myynnissä
 - useiden politiikkatoimien yhdistäminen
- **WHO:n ja IARC:in viesti maiden hallituksille on: tutkimusnäyttöön perustuva alkoholipolitiikka on järkevä investointi, joka säästää ihmishenkiä ja rahaa.**
- OECD:n mukaan alkoholin kulutus laskee OECD-maiden tuottavuutta 1 %:lla BKTstä.⁷

Lopuksi

- Suomalaisen sosiaali- ja terveystalvelujen kestävyyden kannalta mahdollisimman pieni alkoholinkulutus on keskeistä. Alkoholin saatavuuden lisääminen toimii tätä tavoitetta vastaan.
- Myöskään kansalaiset eivät kannata liberaalimpaa alkoholipolitiikkaa, sillä THL:n kyselyn mukaan 54 % pitää nykyisiä alkoholipoliittisia rajoituksia sopivina.⁸
- Alkoholin kotiinkuljetuksen sallimisessa riskit liittyvät ennen kaikkea alkoholiriippuvaisten läheisten, erityisesti lasten, turvallisuudentunteen järkkymiseen, sekä alkoholiriippuvuuden pahenemiseen. Kotiinkuljetuksen yhteydessä sen valvominen, ettei alkoholi päädy alaikäisille tai jo päihtyneille on erityisen hankalaa.

Syöpäjärjestöt

Syöpäjärjestöt

Mäkelänkatu 2, 00500 Helsinki

puh. 09 135 331

tiedotus@cancer.fi

 [Syöpäjärjestöt Facebookissa](#)

 [Syöpäjärjestöt X:ssä](#)

 [Syöpäjärjestöt Instagramissa](#)

 [Syöpäjärjestöt YouTubessa](#)